

[Stats- og udenrigsministeren.]

socialdemokratis opfattelse og den opfattelse, som andre socialdemokrater i andre lande, bl. a. jeg og mit parti, har i denne sag, er ikke af principiel karakter, men først og fremmest — det mener jeg at kunne sige med rette — af taktisk karakter. Det tyske socialdemokrati ønsker, at man endnu en gang før ratificeringen skal henvende sig til Sovjetunionen og søge forhandlinger om en samling af Tyskland. Det danske socialdemokrati og den danske regering er uenige med det tyske socialdemokrati i denne vurdering; vi tror ikke, at endnu et forsøg på forhandling med Sovjetunionen efter alt, hvad der er gået forud, vil bringe en løsning på det tyske spørgsmål, så længe Vesten ikke selv står samlet. Først når Vesten ved ratificering af Parisaftalerne har givet beviset på sin enhed og på sin indre moralske styrke, mener vi, at Sovjetunionen vil være at få i tale. Forhandlinger inden dette tidspunkt kan kun føre til, at de to forhandlingspartnere hver for sig ikke vil være i stand til realistisk at vurdere den anden parts stilling. Når det tyske socialdemokrati indtager et andet standpunkt i dette anliggende, tror jeg, det beror på, at dette parti som følge af Tysklands deling og de særlige psykologiske og andre problemer, dette må rejse, står i en ganske særlig stilling.

Det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) ønskede ikke at bestride den tyske forbundskanslers demokratiske sindelag, men udtalte sin bekymring for, at nationalistiske tendenser i det tyske folk ville komme til udfoldelse, når militæret igen kommer til at spille en rolle, sådan at magtpolitikken på ny ville få overtaget i Tyskland. Jeg er heroverfor af den opfattelse, at man netop ved at optage Tyskland i den vestlige samarbejds-kreds og ved forbundsrepublikkens deltagelse i det nordatlantiske samarbejde og i Den vesteuropæiske Union styrker de demokratiske kræfter i Tyskland. Hvis Atlantlandene nu vendte Tyskland ryggen, ja, så ville der netop blive skabt grund for en udfoldelse af de nationalistiske kræfter.

Jeg tror iøvrigt ikke, man skal drage for vidtgående slutninger af, at visse enkeltpersoner i Tyskland ikke har forstået, hvad den sidste verdenskrig drejede sig om.

De folk, som skulle have de bedste forudsætninger for at bedømme de strømninger, der i dag rører sig i den tyske befolkning, nemlig de vesttyske politikere, er ret enige i deres bedømmelse af nazismens muligheder i det nye Tyskland.

Det kan være af interesse at nævne nogle udtalelser herom, der fornylig er fremsat af to personligheder, som har problemet på allernærmeste hold, og som nok skulle mærke, hvis skoene trykkede. Det er to så stærkt modstående personligheder som forbundskansler Adenauer og det tyske socialdemokratis leder, Erich Ollenhauer, der overfor den svenske professor Herbert Tingsten har fremsat nogle udtalelser.

Dr. Adenauer anså ikke en sejrrig nazisme eller noget lignende for tænkelig i Tyskland og henviste til den totale fiasko, som de yderliggående havde lidt ved valg efter valg i Vesttyskland. Efter hans opfattelse står nazisterne for det tyske folks flertal i første række som årsagen til krig og nederlag: den erfaring glemmer man ikke. Derfor er mulighederne for en nazistisk bevægelse nu uden sammenligning meget mindre end i Weimartiden. Det var så omtrentlig dr. Adenauers betragtning.

Om samme emne udtalte Erich Ollenhauer — jeg beder om formandens tilladelse til et kort citat:

„Der findes, såvidt vi kan overse, ingen risiko for en ny nazistisk bevægelse af nogen betydning i Tyskland. Det afgørende og det ejendommelige er, at ungdommen så tydeligt vender sig bort fra nazismen. Krigen og nederlaget har på det nærmeste tilintetgjort de nazistiske tendenser. De 12 års diktatur afskrækker os alle. Vi har berettigede nationale krav, som samler os, og denne enhed modvirker en yderliggående nationalisme.“

Det er således en ret samstemmende bedømmelse, der lægges for dagen af disse to, jeg kan godt sige modstående forgrundsfigurer i tysk politik, der repræsenterer hver sin politiske linie, og jeg synes, der er grund til at tillægge deres vurdering første rangs betydning.

Når man nu heroverfor indvender, at netop med Tysklands oprustning fremover fremmer man militaristiske eller måske endda nynazistiske tendenser, vil jeg hertil sige, at jeg tror, at man netop ved et sam-